

Loppuraportti

European Journalismi Fellowship: työ

Toimittajan paras kaveri ja pahin vihollinen on aina aika. Työskentely uutishuoneessa energisoi ja tuo jännitystä elämään, mutta välillä jotkin kiinnostavat aiheet jäävät vailla fokuksia. Helsingin Sanomien säätiön mahdollistama vuosi Berliinissä on tuonut minulle lisäarvoa monistakin näkökulmista. Stipendi on antanut aikaa keskittymään, perehtymään ja analysoimaan.

Näin epävarmoina aikoina hyödyllisintä on ollut seurata maailmantilannetta yliopiston kontekstissa ja miettiä parhaita ratkaisuja. Aiheeni nimi on: ”Increasing, non-homogenous Russian-speaking populations of Finland and Germany: disinformation, constructive engagement of potential audiences into the fact-based news content consumption and AI-powered disinformation control”.

Stipendivuoden aikana olen käsitellyt aihetta saksalaisesta ja suomalaisesta näkökulmasta. Sain haastateltua esimerkiksi saksalaisia poliittisia vaikuttajia, tutkijoita, toimittajia ja uutiskuluttajia eri kulttuuritaustoista. Lopputyöni käsittelee muun muassa disinformaatiota, historiaa, propagandaa, ’memory politics’, metodologiaa ja erilaisia keinoja disinformaation hallintaan myös tekoälyä käyttäen.

Virallisen puolustus- eli projektiesitelmän lisäksi olen myös esitellyt projektin tuloksia Suomen suurlähetystössä heinäkuussa 2025. Sitä varten järjestettiin erikoistilaisuus, jossa diplomaatit ja lähetystön työntekijät voivat tutustua projektiini. Olen myös esitellyt tutkimukseni esituloksia lähetystön henkilöille joulukuussa 2024.

Työskentely tämän projektin parissa on sisältänyt seuraavia vaiheita. Talvilukukauden 2024/25 aikana olen tehnyt taustatyötä sekä opiskelin viestintä- ja politiikkatieteen aineita maisteritasolla. Säännöllisten jour fixe-seminaarien aikana tavattiin alan asiantuntijoita ja tutkijoita. Kevätlukukautena tein haastatteluita, kirjoitin työtä ja osallistuin kolloquiumeihin. Olen aktiivisesti pitänyt yhteyttä yliopiston professorien kanssa ja saanut palautetta.

Olen myös pitänyt esitelmän Peter Szondin yleisen ja vertailevan kirjallisuuden tutkimuksen kolloquiumissa. Tämä ei kuulu varsinaiseen tutkimusohjelmaan, mutta sitä huolimatta instituutissa oltiin kiinnostuneita näkökulmistani ajankohtaisesta tilanteesta Itä-Euroopassa.

Olen säännöllisesti osallistunut European Journalism Fellowship -ohjelmistoon, kuten esimerkiksi vieraillut toimituksissa, kulttuuritapahtumissa ja eri tapaamisissa.

Stipendiohjelman aikana olen vahvistanut asiantuntemustani ajankohtaisissa aiheissa, olen saanut uutta käytännöllistä osaamista journalismissa ja laajentanut verkostoani. Olen myös edistänyt samalla saksan ja englannin kielten taitojani. Odotan innolla mahdollisuutta päästä käyttämään uusia taitojani jatkossa työssäni laatujournalismin parissa!

Asuminen ja arki

Asuminen Berliinissä stipendivuoden aikana on sujunut hyvin. Stipendin joustavuus ja lapsiperheiden näkökulmien arjenhallinta mahdollisti minulle järjestämään elämäämme hyvin etukäteen. Vuokra-asunnon järjestäminen onnistui ongelmattomasti. Logistiikka on myöskin toiminut varsin hyvin. Yliopiston kautta järjestetään, (mutta maksetaan erikseen) julkisen liikennön lukukausilippu.

Yhtenä negatiivisena puolena Berliinissä voin mainita juna- ja bussiliikenteen, siltä kannalta että junien myöhästyminen ja peruutukset ovat valitettavan yleinen ilmiö, ja kaiken varalta usein on syytä aikatauluttaa lisäaikaa.

Asumisalueemme on keskustassa ja ympäristö varsin kansainvälinen. Naapurimme ovat melkein kaikki yliopistolta.

Tyttäreni on saanut paikan berliiniläisestä päiväkodista ja osallistunut aktiivisesti yliopiston tarjoaviin harrastuksiin. Opiskelutarpeiden vuoksi olen käyttänyt säännöllisesti lastenhoitajien palveluita.

Berliiniläinen varhaiskasvatus lähtee aika hitaasti käyntiin. Päiväkotiin tutustumisvaihe kestää noin 1,5 kuukautta. Siitäkin syystä oli hyvä saapua Berliiniin hyvissä ajoin ja olen voinut sitten keskittyä hyvin itse työskentelyyn.

Olen kiitollinen Helsingin Sanomien säätiölle myös mahdollisuudesta järjestää minun tyttärelleni hyvät olosuhteet Berliinissä: sekä oppimiseen että vapaa-aikaan ja leikkimiseen.

Kulttuuri ja harrastukset

Berliiniläinen konteksti ja rikas kulttuurielämä ovat vaikuttaneet kokemukseeni paljon. Olen saanut paljon uutta tietoa, inspiraatiota ja ideoita tulevia haasteita varten.

Saksalainen teatteri on maailmanluokkaa, ja olen käynyt siellä mahdollisuuksien mukaan. Teatterissa usein käsitellään yhteiskunnan ja politiikkaan kannalta kriittisiä asioita, joten saksalainen teatteri on aina ajankohtainen ja tuo paljon ideoita. Lehdistöstatukseni on ollut avuksi säännöllisillä museokäynillä. Vieraillessani Kulttuuriforumin näyttelyssä Odesa -Berlin olen tehnyt oikean löydön: kaksi suomalaista arvosteosta evakuoitiin Ukrainasta Berliiniin. Kyseessä on Albert Edelfeltin 'Neitsyt ja lapsi vuodelta 1903' sekä 'Vanha nainen soittamassa kanteletta (Larin Parasken muotokuva)', 1893.

Toinen juttu, mitä olen tehnyt vapaa-ajalla on veneily ja vesiurheilu.

Yliopiston kautta järjestettiin veneilykurseja: Talvella kävin meriveneilyn teoriakursilla ja keväällä ja kesällä navigoin jo vesistöä moottoriveneellä Berliinin alueella.

P.S.

Koen, että kokonainen vuosi Berliinissä on ollut hyvin merkittävä kasvuvaihe toimittajalle. Tämä on ollut hieno mahdollisuus oppia uutta mitä mielenkiintoisemmassa ympäristössä ja keskittyä strategisiin uratavoitteisiin. Olen erittäin tyytyväinen siihen, miten tämä vuosi on sujunut. Tiedän, että pystyn olemaan vielä parempi työssäni toimittajana kun voin tuoda Suomeen uusia taitoja, ratkaisuja, keinoja ja perspektiivejä. Koen, että Helsingin Sanomain säätiön stipendi on myös merkittävä tapa modernisoida suomalaista mediamaisemaa – ja nyt sitä ehkäpä tarvitaan enemmän kuin koskaan. Tulen olemaan aina kiitollinen luottamuksesta ja haluan jatkossa tehdä parhaani työssäni toimittajana, mihin tämä hanke on antanut huomattavaa lisäarvoa.

Tanja Bodyanskaya

Berliini

Heinäkuussa 2025